

Univerzita Komenského v Bratislave

Fakulta telesnej výchovy a športu

Pretekové pravidlá jachtingu

Peter Oršula

Senec 2023

Pretekové pravidlá jachtingu

Záverečná práca

Peter Oršula

Slovenský zväz jachtingu

Univerzita Komenského v Bratislave

Fakulta telesnej výchovy a športu

Vzdelávací program pre získanie kvalifikácie trénera II. Stupňa

Senec, 2023

Obsah

Úvod.....	4
Časť 1 – použitá terminológia a definície	5
Časť 2 základné pravidlá	6
Pravidlo č.1 Bezpečnosť.....	6
Pravidlo č.2 Čestné plachtenie.....	6
Zásady Fair play	6
Časť 3 Keď sa lode stretávajú	7
Pravidlo č. 10	7
Pravidlo č. 11	8
Pravidlo č. 12	9
Pravidlo č. 13	10
Časť 4 Praktické cvičenia na brehu	11
Postup č. 1: Breakdance	11
Postup č. 2 Lodičky	11
Časť 5 Praktické cvičenia na vode	12
Cvičenie k pravidlu č. 10	12
Cvičenie k pravidlu č. 11	13
Cvičenie k pravidlu č. 12	14
Cvičenie k pravidlu č. 13	15
Záver	16
Literatúra	17

ÚVOD

„ Fair play to all those who dare to dream and don't give up.“

(„Fair play pre všetkých, ktorí sa odvážia snívať a nevzdávajú sa“)

Markéta Irglová

Jachting je špecificky šport v ktorý je závislí od poveternostných podmienok a pre si vyžaduje mnoho zručností potrebných na ovládanie plavidla, dobrú kondičnú prípravu na zvládnutie plavby aj v náročných podmienkach , meteorológiu , topografiu. Ale aj v jachtingu tak ako v každom inom športe platia pravidlá podľa ktorých sa každý pretekár riadi. Preto je úlohou trénerov venovať aj tejto časti prípravy pretekárov už v ich začiatkoch, preto v tejto práci sa budeme venovať tým najzakladanejším pravidlám jachtingu tak aby sme ich mohli učiť už tých najmenších pretekárov.

Časť 1: použitá terminológia a definície

Lod'- plachetnica a posádka na jej palube

Celkom vzadu- lod' je celkom vzadu od druhej, keď jej trup a výstroj v normálnej polohe sú za čiarou vedenou priečne najzadnejším bodom trupu a výstroja druhej lode v normálnej polohe. Druhá lode je celkom vpredu.

Krytie-lode sú v krytí , ak žiadna z nich nie je celkom vzadu, sú však tiež v krytí, ak lod' medzi nimi je v krytí s obidvoma. Tieto výrazy platia vždy pre lode na vetre z rovnakého boku.

Na vetre , sprava alebo zľava- Lod' je na vetre , sprava alebo zľava podľa jej náveterného boku.

Závetrie a návetrie- záveterný bok lode je bok lode odvrátený od vetra, alebo bok lode , ktorý takým bol, keď je lod' priamo proti vetru. Keď však lod' plachtí zadným lemom vpred alebo priamo po vetre , jej záveterný bok je bok, na ktorom má hlavnú plachtu. Druhý bok je náveterný bok. Ak sú dve lode na vetre z rovnakých bokoch v krytí, lod' ktorá je na záveternom boku druhej lode je záveterná lod'. Druhá je náveterná.

Časť 2: Základné pravidlá

Pravidlo č.1 – Bezpečnosť

Bezpečnosť je na prvom mieste pravidlo pomoci osobe v núdzi alebo nebezpečenstve, kde každý pretekár ale aj osoba ktorá ho sprevádza je povinná poskytnúť akejkoľvek osobe, lodi v nebezpečenstve . Každé plavidlo musí mať primerané prostriedky na záchranu všetkých osôb na palube, vrátane takého na okamžité použitie ak napríklad hádzacie koleso.

Pravidlo č.2 – Čestné plachtenie

Lod' a jej majiteľ musia súťažiť v súlade s uznanými zásadami športového správania a fair play , lod' môže byť potrestaná podľa tohto pravidla vtedy , ak sa jasne preukáže , že tieto zásady porušili. Trestom musí byť diskvalifikácia bez možnosti vylúčenia bodov.

Tieto dve pravidlá by mali mať pretekári na zreteli pri každom športovom zápole. Ide o základné princípy športového správania každého športovca a ducha fair play.

Zásady FAIR PLAY

1. V súťaži sa bojuje čestne a podľa pravidiel.
2. Uznanie, že súper je lepší, v cieľi alebo po zápase formálne vzdanie cti (podanie ruky a pod.)
3. Víťazstvo nie je dôvodom k nadradenosti.
4. Porazený si zaslúži uznanie, nie je terčom posmechu, ani skrytého.
5. Súťaž má rovnaké podmienky pre všetkých hráčov či pretekárov.
6. V súťaži sa rešpektujú pokyny a nariadenia rozhodcov a organizátorov, riadi sa nimi.
7. Túžba po víťazstve, ale nie za každú cenu.
8. Diváci sú súčasťou športovej akcie, potleskom vzdávajú česť víťazovi aj porazenému.
9. Férové športové správanie aj v každodenných životných situáciách.
10. Svojím správaním ísť príkladom mladším a starším športovcom.
11. Nikomu nenadávať, nikoho neponižovať a neohrozovať.

Časť 3 keď sa lode stretávajú

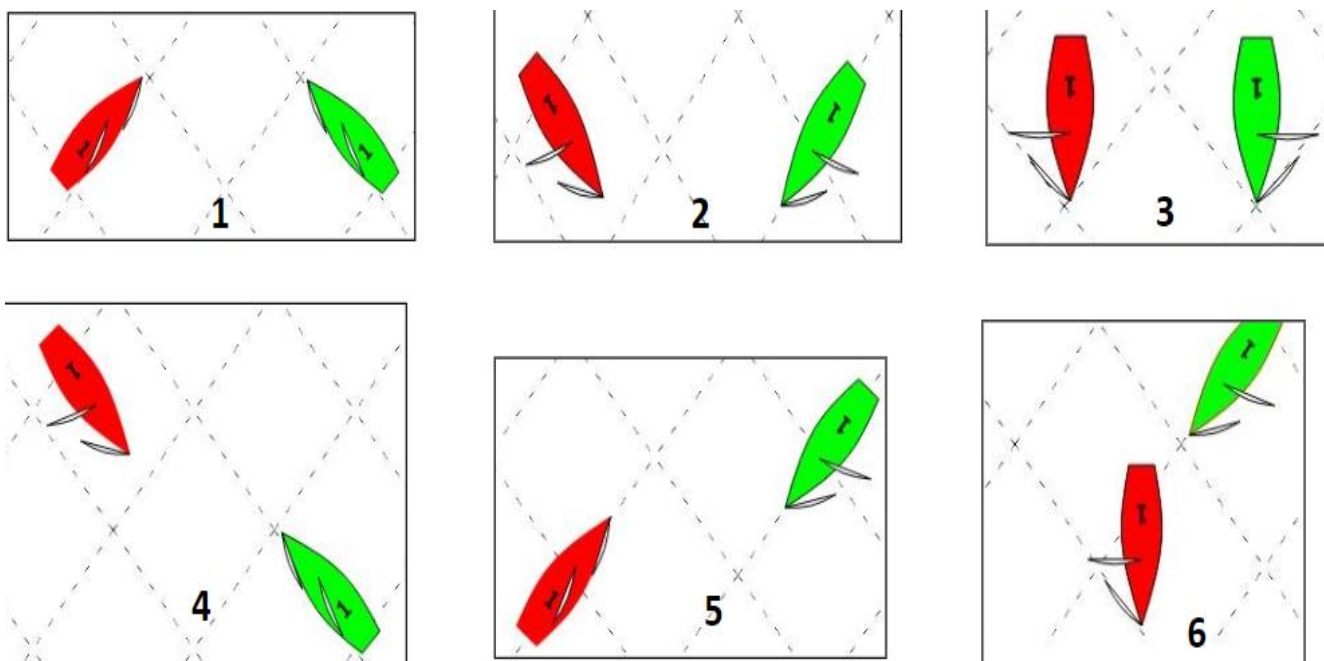
Pravidlo č.10. Na vetre z opačných bokoch

Definícia: Ak sú lode na vetre, z opačných bokoch loď na vetre zľava musí dávať prednosť lodi na vetre sprava.

Komentár: Úlohou je vysvetliť že lode sú v postavení na opačných bokoch k sebe, loď na vetre s prava prichádza vietor k pravému boku lode a plachtu má na ľavej strane lode. Lodi na vetre s ľava prichádza vietor k ľavému boku a plachtu má na pravej strane lodi.

Obr.1

Popis obrázku 2: zelená loď má právo plavby

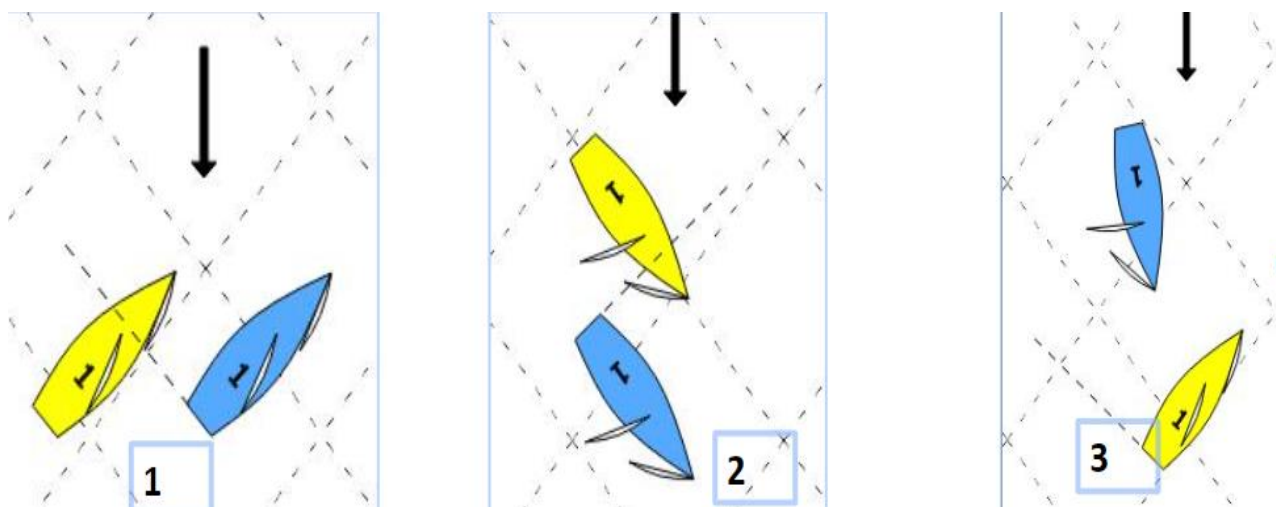
Pravidlo č.11. Na vetre z rovnakých bokoch , v krytí

Definícia: Keď sú plavidlá na vetre z rovnakých bokoch a v krytí, náveterná loď musí dávať prednosť záveternej lodi.

Komentár: Úlohou je vysvetliť že krytie nastáva vtedy keď trup alebo výstroj v normálnej polohe pretnú priečnu čiaru vedenú v najzadnejšom bode trupu a výstroje druhej lode v normálnej polohe, toto je dôležité pre určenie lebo keď sa krytie skončí skončia aj práva a povinnosti práva plavby.

Obr.3

Popis obrázok 4: žltá loď má právo plavby

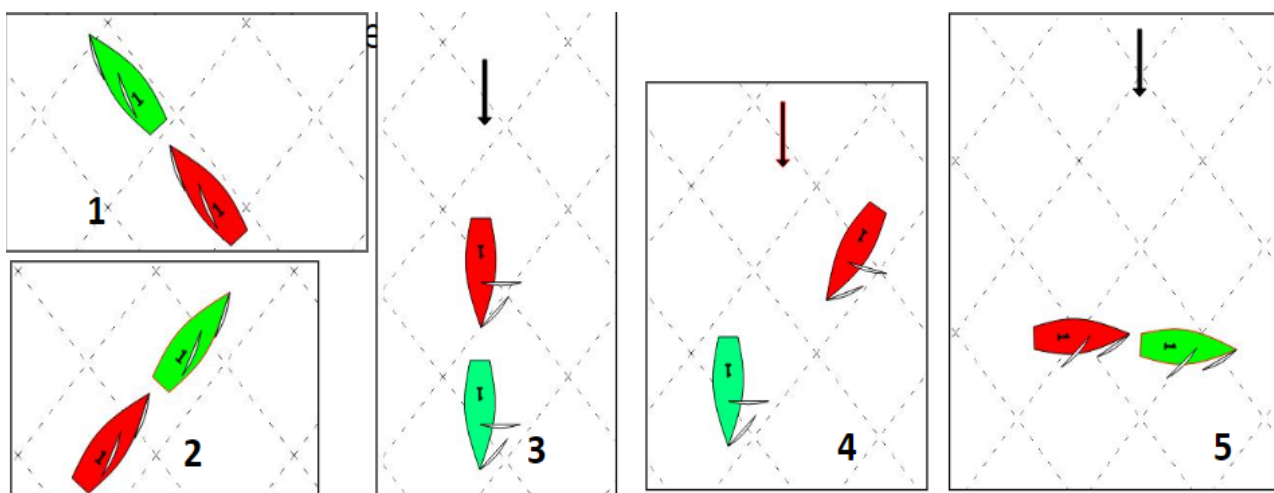
Pravidlo č. 12. Na vetre z rovnakých bokoch , bez krytia

Definícia: Keď sú lode na vetre z rovnakých bokoch bez krytia , loď celkom vzadu musí dávať prednosť lodi celkom vpredu.

Komentár: Pri tomto pravidle nadväzujeme na pravidlo č.11 keď že lode sú na rovnakých bokoch a lode nemajú krytie je stanovené jasné pravidlá loď ktorá je celkom vpredu ma právo plavby.

obr.5

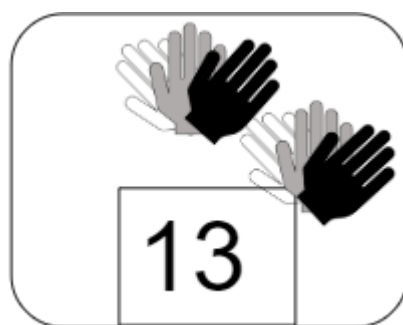

Popis obrázku 6: zelená loď má právo plavby

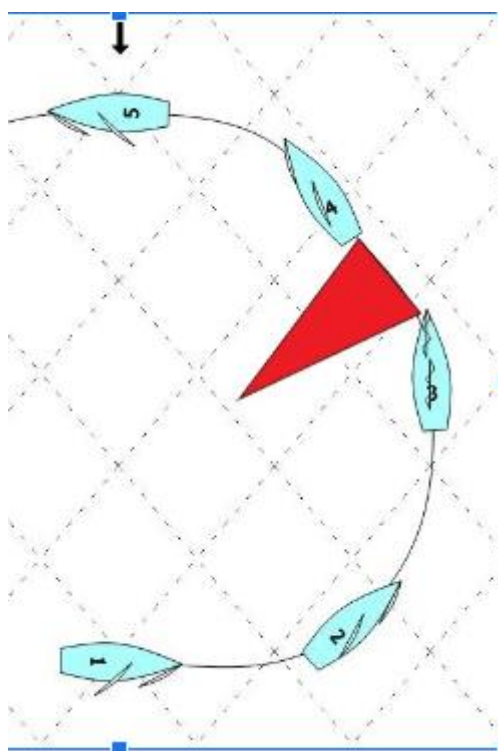
Pravidlo č. 13 Počas obratu proti vetru

Definícia: Keď loď prejde ďalej ako priamu proti vetru, musí dávať prednosť ostatným lodiam, kým nie je v smere ostro proti vetru. Počas tejto doby pravidlá 10,11 a 12 neplatia. Ak dve lode podliehajú tomuto pravidlu naraz, musí dávať prednosť tá, ktorá je vľavo alebo vzadu od druhej lode.

Komentár: Úlohou pri tomto pravidle je vysvetliť celý proces obratu postupne po jednotlivých fázach, od vyostrenia cez fázu keď je priamo proti vetru čo znamená stratu ťahu plachiet a neovládateľnosť lode až po okamih keď prejde postupne ďalej ak priamo proti až do fázy ostro proti vetru.

Obr.7

Popis obrázku 8: fázy obratu

Časť 4. Praktické cvičenia na brehu

Na to aby sme precvičovali pravidlá nemusíme ísť na vodu ale vieme použiť rôzne spôsoby a pomôcky, ktoré pomôžu zapamätať a vizualizovať situácie odohrávajúce sa na vode počas plavby na závode.

Postup č.1

Breakdance : Týmto cvičením zabavíte nielen len deti ale aj starších, ako pomôcky nám postačujú iba naše ruky. Poloha rúk určuje postavenie lode a odklonený palec od dlane udáva polohu plachty na lodi tj. keď máme palce nasmerované k sebe tak ako pri pravidle č. 10 obr. 1 máme znázornenú jednu loď na pravoboku a druhú na ľavoboku . Týmto spôsobom vieme znázorniť pravidlá 11,12,13 vid' obrázok 1,3,5,7.

Postup č.2

Lodičky: Na cvičenie číslo 2 potrebujeme sadu plastových magnetických lodičiek , ktoré sú variabilné, vyrábajú sa viac farebné čo je výhodou nielen pri výučbe pravidiel, na prípravu teoretickej časti tréningového procesu, na začiatku aby sme vedeli lepšie znázorniť cvičenia ktoré chceme v daný deň realizovať, na konci tréningu vieme ukázať kde boli chybičky, ale aj pri riešení situácii vzniknutých na vode a vieme vytvoriť nespočetné množstvo kombinácií.

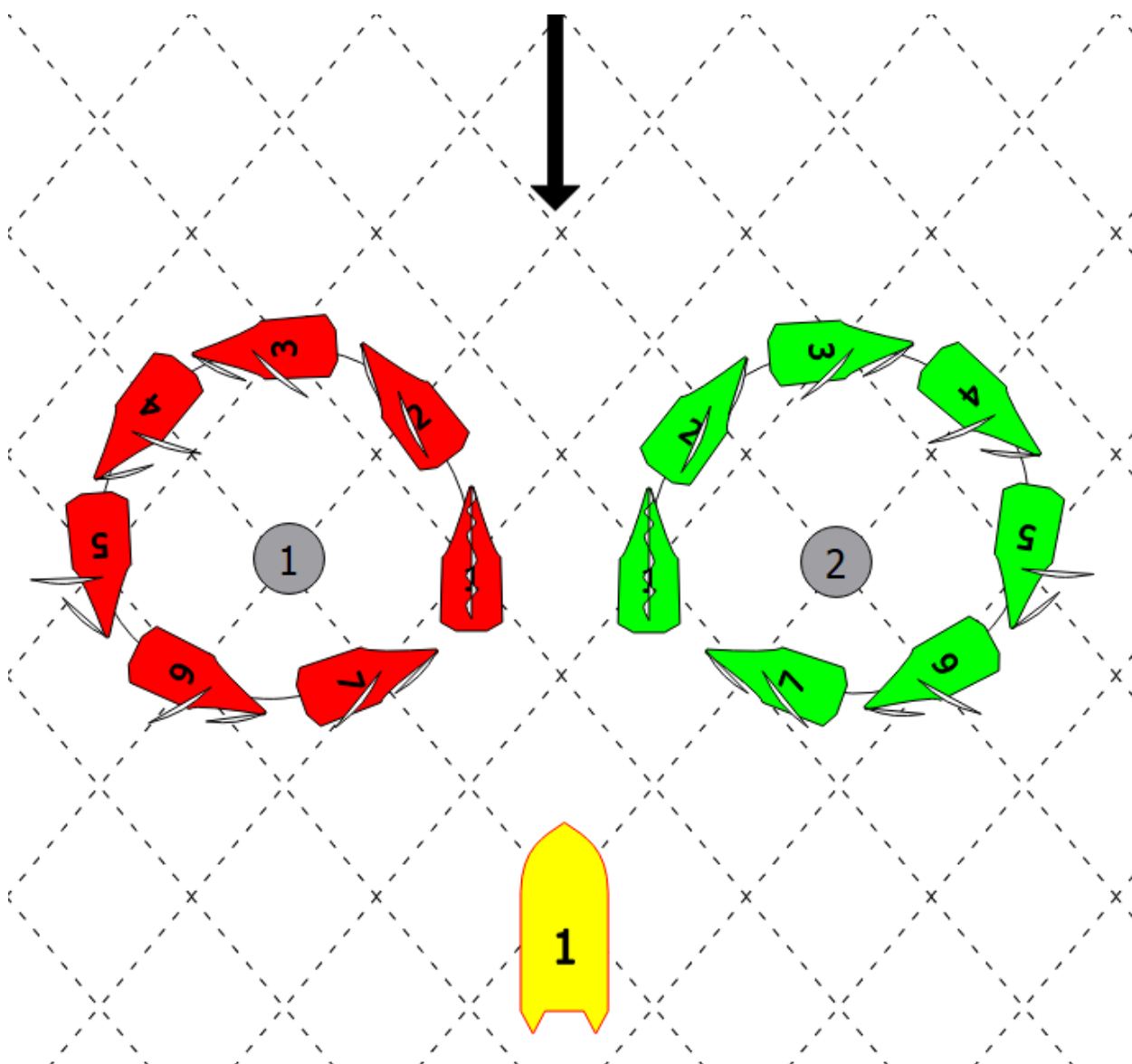
Časť 5. Praktické cvičenia na vode

Cvičenia prebiehajúce na vode kde sa v rámci tréningu základných zručností v ovládaní lode môžeme zapojiť aj výuku základných pravidiel.

Vybavenie: 2 bóje, 1 RIB

Cvičenie k pravidlu č.10

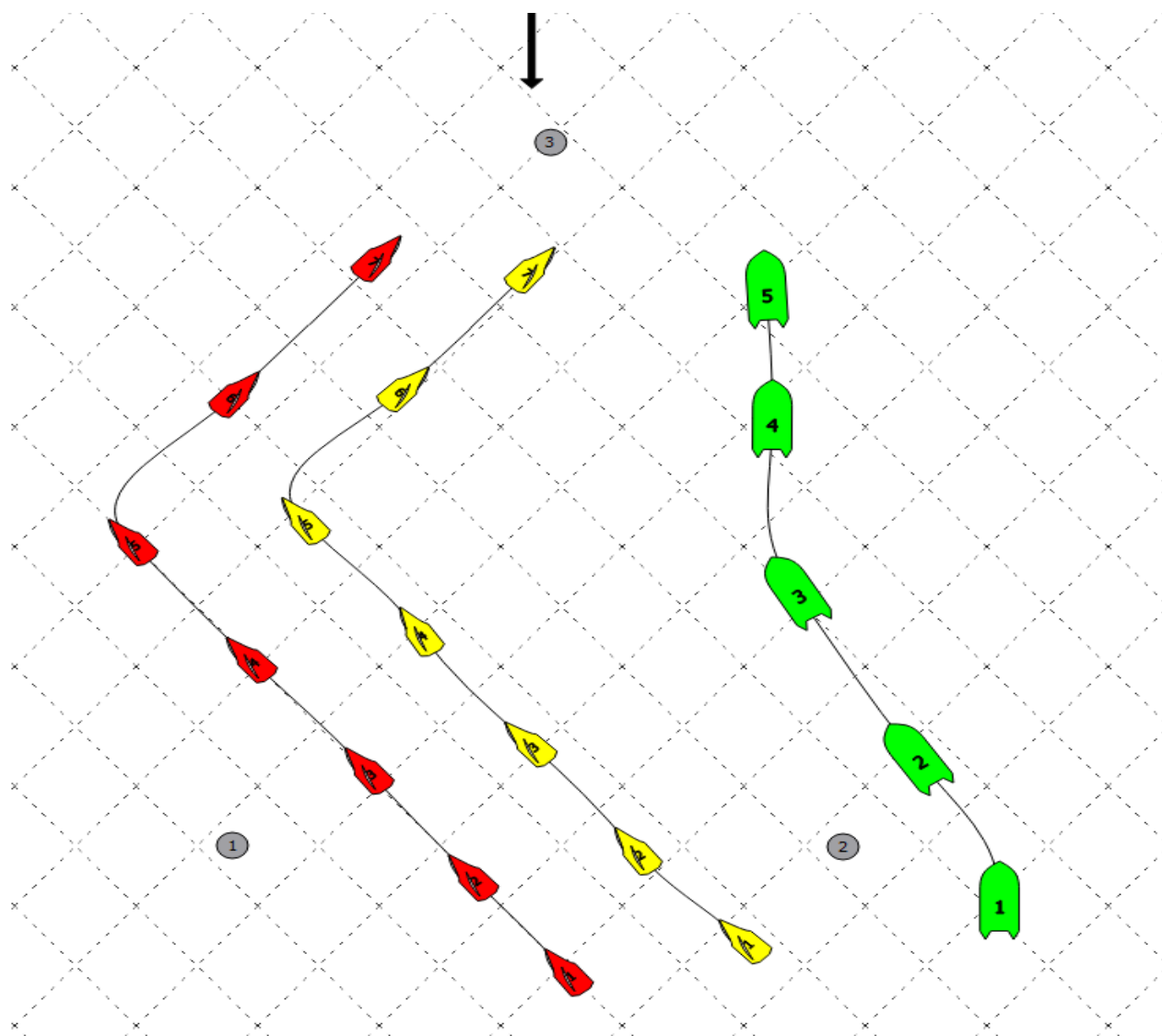
Postavíme dve bóje ako štartovú čiaru širokú cca dve dĺžky lode, zverencov rozdelíme na dve skupiny jednu skupinu necháme robiť obraty v smere hodinových ručičiek okolo jednej bóje a druhú skupinu necháme robiť obraty v opačnom smere v závetrí musia zahlasiť kedy je na vetre s prava a kedy na vetre z ľava

Cvičenie k pravidlu č.11

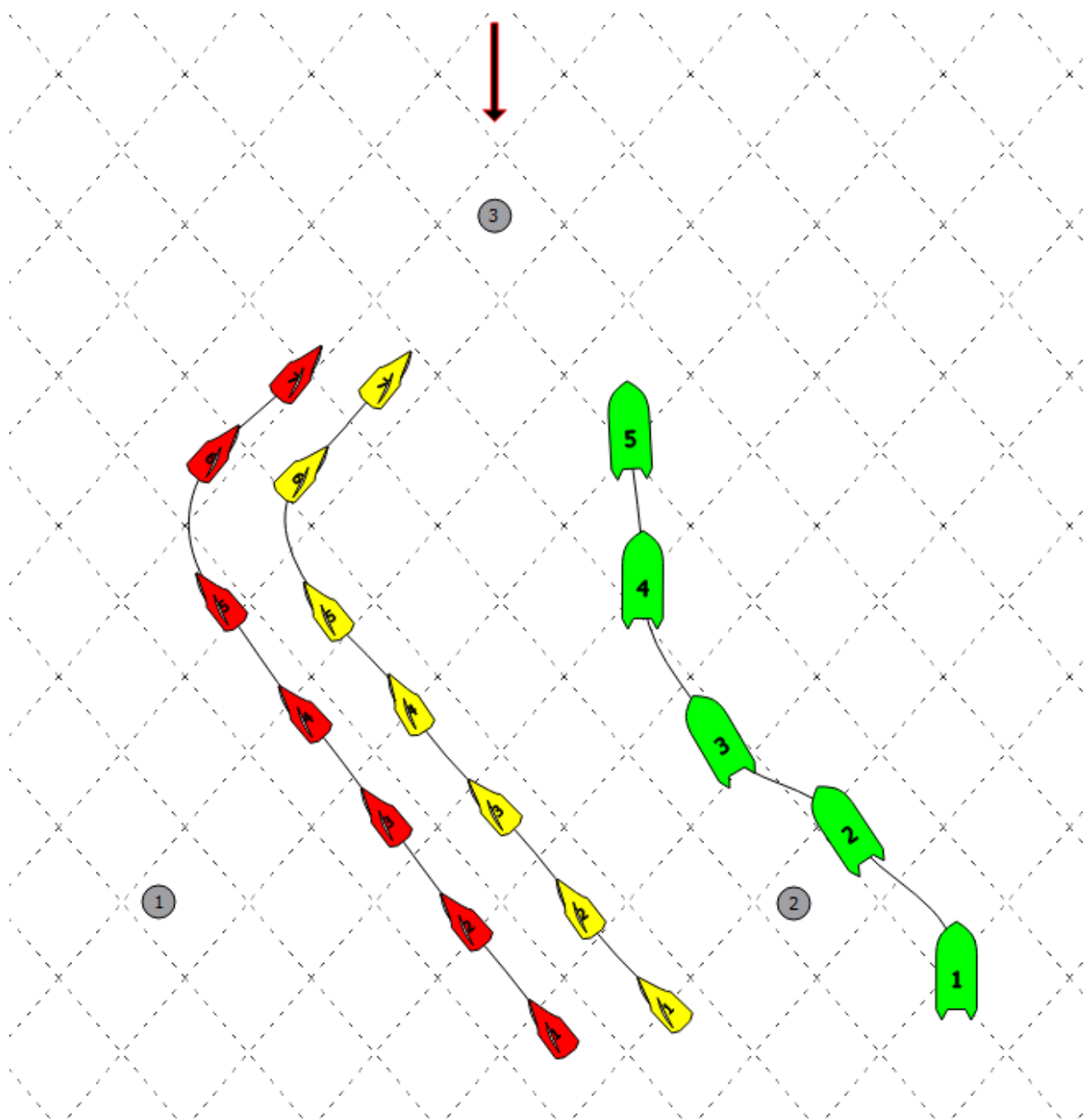
Vybavenie : 3bóje,1 RIB

Postup: Postavíme trať v tvare malého trojuholníka bóje 1,2 tvoria štartovú čiaru, bója č.3 je návěterná značka na ktorú lode po štarte križujú ich úlohou je udržiavať rozostupy medzi sebou tak aby sa nedostali do krytia. RIB sa pohybuje popri lodiach a upozorňuje na vzniknuté krytie(krytie vzniknuté pri obrate je povolené)

Cvičenie k pravidlu č.12

Vybavenie : 3 bóje , 1 RIB

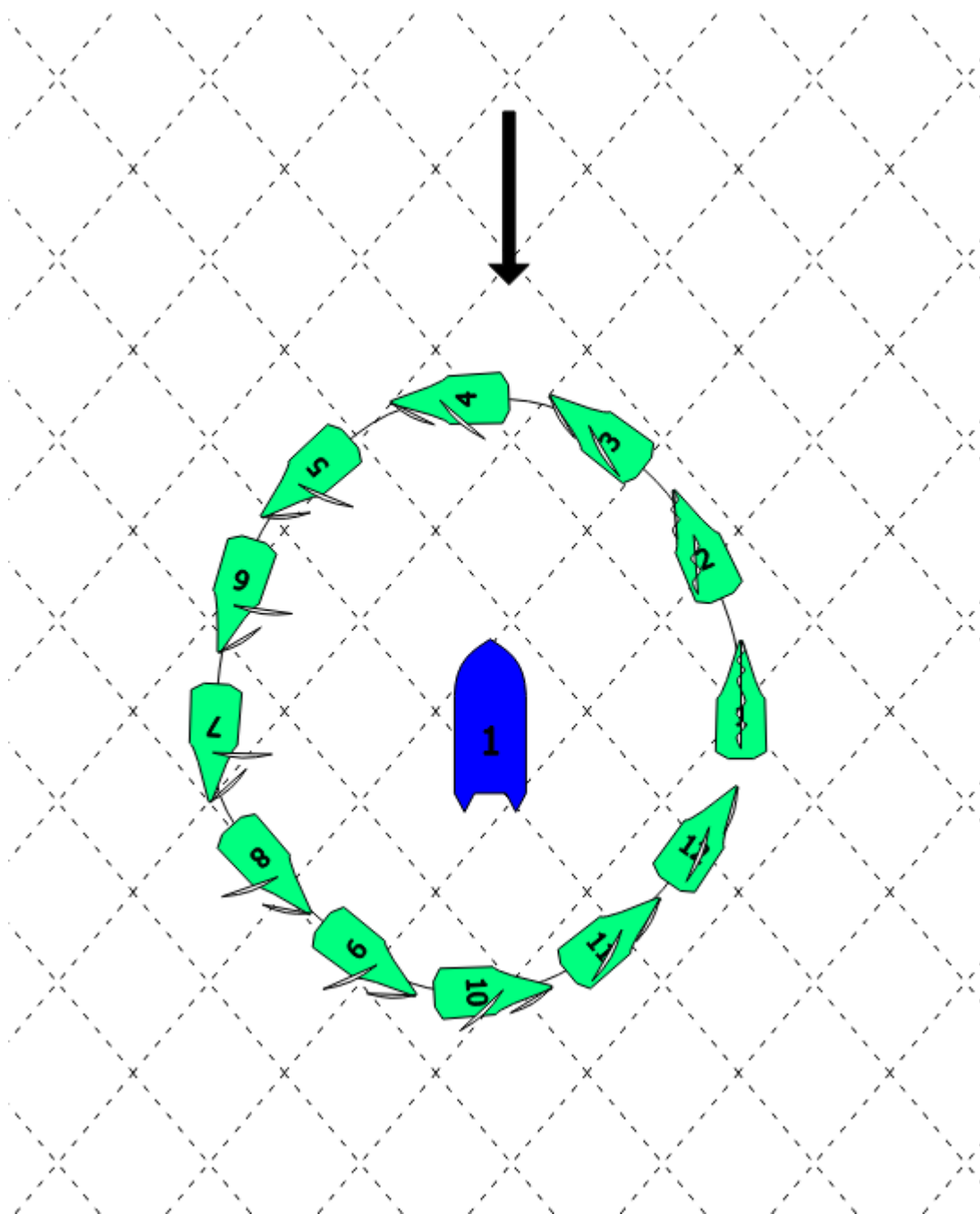

Pri pravidle zvolíme rovnaký postup ako pri pravidle č. 11 , akurát lode sa budú plaviť tak aby nevzniklo prerušenie krytia medzi loďami , preto je dôležité sledovať a prípadne upozorňovať zverencov.

Cvičenie k pravidlu č. 13

Vybavenie : 1 RIB

Postup: toto cvičenie nie vhodné na začiatok tréningového procesu , spočíva v jednoduchých otočeniach okolo RIBu s trénerom a však treba sa zamerať na jednotlivé fázy , aby zverenec vedel kedy je priamo proti vetru a v ktorom okamihu je už ďalej ako priamo proti vetru až po fázu kedy je ostro proti vetru,

Záver

Pravidlá ako neoddeliteľná súčasť pretekania majú mať svoje plnohodnotné miesto ako pevná súčasť tréningu a preto je táto téma obsahom mojej práce výučba základných pravidiel . Výučbe pravidiel mnohokrát tréneri nevenujú pozornosť alebo sa tejto oblasti venujú len okrajovo. Preto som sa v tejto práci zameril na možnosti ako urobiť výučbu pútavejšiu. Ponúkol pár návodov k časti s praktickými cvičeniami v osvojovaní pravidiel ako ich jednoducho zapracovať do jednoduchých cvičení na zdokonaľovanie zručností v ovládaní lode, a mať ich ako rozvíčku na každom tréningu.

Verím, že tieto návody budú nápomocné pri zostavovaní tréningových plánov nielen pre tých ktorý začínajú ale aj pre pokročilejších trénerov.

Použitá literatúra:

Pretekové pravidla jachtingu 2021-2024